موسا کوڕی مەیموون و پەیوەندی بە

1135-1204

د.مهدی صالح سلێڤانی

فاکەلتی پەروەردە

بەشی مێژوو

30-10-2019

·ناوی (ئەبوو عمڕان موسا کوڕی مەیموون)ی قورتوبییە

ولە سەرچاوە عەرەبییەکان نازناوی(الشيخ الرئيس) لێنراوە.

·لای جوولەکان بە مووشیە بن مەیموون(מֹשֶׁה בֶּן־מַימוֹן) ناسراوە

و بە (رەمبام – Rambam) بەناوبانگە کە دکاتە پیتە سەرەتاکانی ناوی:

رەبی مووشیە بن مەیموون Rabbi Moses Ben Maimon

لە شاری قورتوبە لەدایکبووە ساڵی 1135ز لە خانەوادەیکی بەناوبانگ

هسەر ئاستی ئاینی و پزشکی،بابی دادوەری(ديَّان) جولەکانی شاری قورتەبە

بوو.

* لە ساڵی 1204 لە شاری فوستات لە میسر کۆچی دوایی کرد ولە شاری

تەبەریيا نیژرا.

پێگەو کەسایەتیەکەی

ئینسایکلۆپیدیای یەهودیدا بەم شێوەیە وەسفی دەکات:

The most illustrious figure in Judaism in the)
(post-talmudic era, and one of the greatest of all time

بەناوبانگترین کەسایەتی یەهودیە لە قۆناغی پاش تەلمود ویەکێکە لە گەورەترین کەسایەتییە یەهودیەکان.

ئیبن ئەبی ئوسەیبیعە دەڵێت: هو الرئيس ابو عمران موسى بن ميمون عالم بسنين اليهود ويعد من احبارهم وفضلائهم وهو اوحد زمانه فى صناعة الطب وفى اعمالها متفنن فى العلوم وله معرفة جيدة بالفلسفة .

له ئەندەلوس بەرەوە مەغریب

پاش گرتنی قورتوبە لە لایەن مووەحیدیەکان ساڵی 1148ز:
یەهودیەکانی خرانە بەردە سێ هەڵبژادە کوشتن،دوورخستنەوە نەفی یان ئیسلام بابی موسا نەفییەکە هەڵبژارد وبەروە باشووری ئیسپانیا نەفیکرا لەوێ بۆ چەند ساڵێك دەربەدەردەبێت ولە ساڵی 1160عبدولموئمنی مووەحیدی نەرمی نوواند بەرانبەر یەهودییەکان بەم هۆیەیوە لە شاری فاس نشتەجێدەبێت.

سالّی 1165 دووبارە توندی هەمبەر جولەکان بوە بە سیاسەتی مووەحیدییەکان ئەم جارە ناچاردەکران ببن بە موسڵمان بۆیە خیزانی موسا کۆچدەکات بەرەوە شاری عەککا ولەوێوە چوو بۆ شاری ئیسکەندەریا وپاشان لە فستاتی قاهیرە نشتەجیدەبن.

پەیوەندی بە صەلاحەددین لەو کاتە دەستپێدەکات کە موسا بووە بزیشکی تایبەتی قازی فازل وەزیری صەلادەددین و حاکمی قاهرە لە ساڵی 1174ز.

- لە ڕێی قازی فازلەوە دەبتە بزیشکی بنەماڵەی صەلاحەددین.
- پاش رزگارکرنی شاری قودس بەهۆی ئەو پەیوەندیە لەگەڵ صەلاحەددین ریگە بە یەهودییەکان دەدرێت لەو شارە نشتەجێبن لە ساڵی 1190.
- لەکاتی هەڵمەتی سێیەمی خاچ دروشمەکان صەلاحەدین موسا کوڕی مەیموون دەنێریت بۆ چارەسەری ریتشاردی شێردڵ.

یەهودییەکانی قاهیرە